

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο
«Ο Περί Όρκων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020»**

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Κωστής Ευσταθίου

Ευανθία Σάββα

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 και 27 Ιανουαρίου και στις 3 και 12 Φεβρουαρίου 2021. Στο πλαίσιο της συζήτησης κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η Επίτροπος Νομοθεσίας, η Αρχιπρωτοκολλητής, καθώς και εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της κ. Άριστος Δαμιανού, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου και Πανίκος Λεωνίδου.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Όρκων Νόμου, ώστε η διαδικασία όρκισης, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης, η οποία με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία λαμβάνει χώρα ενώπιον δικαστών και πρωτοκολλητών, να είναι δυνατή και ενώπιον δικηγόρων και εξουσιοδοτημένων από το Ανώτατο Δικαστήριο υπαλλήλων της Δικαστικής Υπηρεσίας.

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο σκοπεύεται -

1. Η θεσμοθέτηση της δόσης όρκου, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης ενώπιον δικηγόρου, νοουμένου ότι αυτός -
  - (α) πληροί το κριτήριο της πενταετούς συνεχούς άσκησης του επαγγέλματος του δικηγόρου·
  - (β) εγκρίνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο για εγγραφή σε σχετικό μητρώο, κατόπιν σχετικού αιτήματός του· και
  - (γ) δεν εκπροσωπεί είτε ο ίδιος είτε άλλος δικηγόρος εργαζόμενος στο ίδιο δικηγορικό γραφείο τον ομνύοντα ή οποιοδήποτε από τα μέρη της σχετικής δικαστικής διαδικασίας ούτε έχει συμφέρον στην υπόθεση ή συγγενικό δεσμό μέχρι και τρίτου βαθμού με οποιοδήποτε από τα μέρη.
2. Η θεσμοθέτηση της δόσης όρκου, διαβεβαίωσης, ένορκης δήλωσης ή δήλωσης ενώπιον εξουσιοδοτημένων από το Ανώτατο Δικαστήριο υπαλλήλων μόνο στις εκάστοτε καθοριζόμενες από το Ανώτατο Δικαστήριο περιπτώσεις.
3. Η ποινικοποίηση των περιπτώσεων κατά τις οποίες ο δικηγόρος ενώπιον του οποίου δίδεται όρκος, διαβεβαίωση, ένορκη δήλωση ή δήλωση πιστοποιεί ψευδώς ότι έχει ενώπιόν του τον ομνύοντα ή δε λαμβάνει τα εύλογα μέτρα προς πιστοποίηση της ταυτότητάς του και/ή αποδέχεται να δοθεί ενώπιον του όρκος, διαβεβαίωση, ένορκη δήλωση ή δήλωση παρά τους προβλεπόμενους περιορισμούς.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό αναφορά νομοσχέδιο, η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται αναγκαία, για σκοπούς αποσυμφόρησης των δικαστηρίων από πολίτες που δίδουν όρκο κυρίως για εξωδικαστηριακές υποθέσεις, όπως και για την εξοικονόμηση χρόνου για το προσωπικό της Δικαστικής Υπηρεσίας

μέσω της δυνατότητας άμεσης εξυπηρέτησης των πολιτών στα δικηγορικά γραφεία ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη.

Όπως επίσης επισημαίνεται, με τον προτεινόμενο νόμο ο περί Όρκων Νόμος εναρμονίζεται για σκοπούς νομικής ευταξίας με τις πρόνοιες του περί Δικαστηρίων (Σύνθεση της Γραμματείας, Εξουσίες και Καθήκοντα των Υπαλλήλων) Διαδικαστικού Κανονισμού του 2020 (27/2002) ως προς την ερμηνεία του όρου «Πρωτοκολλητής».

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου, η επιτροπή επικεντρώθηκε στα ακόλουθα:

1. Στην προτεινόμενη απαγόρευση δόσης όρκου ενώπιον δικηγόρου από πρόσωπο το οποίο εκπροσωπείται από τον ίδιο ή άλλο δικηγόρο που εργάζεται στο ίδιο δικηγορικό γραφείο.
2. Στον κίνδυνο διάρρευσης προνομιακών πληροφοριών σχετικών με νομικές διαδικασίες, σε περίπτωση που οι ένορκες δηλώσεις τυγχάνουν χειρισμού από δικηγόρους, αντί από τον δικηγόρο που εκπροσωπεί τον ομνύοντα.
3. Στο ενδεχόμενο θεσμοθέτησης της καταβολής τέλους για τη δόση όρκου ενώπιον δικηγόρου και, σε περίπτωση που θα επιβληθεί τέτοια χρέωση, το ενδεχόμενο οι πολίτες να επιλέγουν την όρκιση στα δικαστήρια όπου δεν επιβάλλεται τέτοια χρέωση.
4. Σε υποβληθείσα εισήγηση για ένταξη στο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης της διαδικασίας υπογραφής ένορκης δήλωσης μέσω της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος.
5. Σε υποβληθείσα εισήγηση για ένταξη στο σύστημα ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, γνωστού ως «i-justice», της δυνατότητας ηλεκτρονικής καταχώρισης της ένορκης δήλωσης κατόπιν υπογραφής αυτής ενώπιον πρωτοκολλητή ή δικηγόρου. Σύμφωνα με μέλη της επιτροπής, η εν λόγω

ρύθμιση δε θα επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ήτοι την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, ενώ θα καταστήσει τη διαδικασία καταχώρισης αιτήσεων, αγωγών και άλλων εγγράφων στο δικαστήριο πολύπλοκη και χρονοβόρα.

Συναφώς με τα πιο πάνω, η Επίτροπος Νομοθεσίας και οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στη συζήτηση ενημέρωσαν την επιτροπή για το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επί του θέματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπως και σε άλλες χώρες του κοινοδικαίου, επισημαίνοντας ότι η απαγόρευση δόσης όρκου ενώπιον δικηγόρου από πρόσωπο το οποίο ο ίδιος εκπροσωπεί εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες του κοινοδικαίου, εξαιρουμένου του Καναδά.

Η Αρχιπρωτοκολλητής επισήμανε τη σημασία της διαφύλαξης της ανεξαρτησίας του προσώπου ενώπιον του οποίου δίδεται όρκος, που, όπως τόνισε, αναγνωρίζεται και στους υπό μελέτη νέους Θεσμούς Πολιτικής Δικονομίας. Σύμφωνα με την ίδια, δεν τίθεται ζήτημα διάρρευσης προνομιούχων πληροφοριών, εφόσον το πρόσωπο ενώπιον του οποίου δίδεται ο όρκος προβαίνει σε διαβεβαίωση της ταυτότητας του ομνύοντα και δε λαμβάνει γνώση του περιεχομένου της ένορκης δήλωσης.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, παρ' όλο που εξέφρασε τις ίδιες επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από μέλη της επιτροπής, δήλωσε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να εξυπηρετήσουν στον μέγιστο βαθμό τους δικηγόρους που ασκούν τη δικηγορία, ιδιαίτερα λόγω της προγραμματισμένης εφαρμογής του συστήματος της ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (i-justice), τονίζοντας την επείγουσα ανάγκη ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Ο γενικός διευθυντής του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, κληθείς να τοποθετηθεί σχετικά με το ενδεχόμενο ένταξης στο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και της διαδικασίας υπογραφής ένορκης δήλωσης μέσω

ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος, ανέφερε ότι το σύστημα ενδιάμεσης ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (i-justice), λόγω των στενών χρονικών περιθωρίων που είχαν τεθεί για την εφαρμογή του, περιλαμβάνει μόνο βασικές λειτουργίες, όπως η δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρισης της ένορκης δήλωσης. Συναφώς, το ζήτημα της ηλεκτρονικής ταυτοποίησης του υπογράφοντος δύναται να ενσωματωθεί στο ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, το οποίο θα τεθεί σε λειτουργία εντός δύο (2) ετών, νοουμένου ότι θα προηγηθεί τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να παρασχεθεί αυτή η δυνατότητα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και το μέλος της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, καθώς και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΔ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια της Βουλής.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υποβάλλει με την παρούσα έκθεσή της το νομοσχέδιο για τη λήψη τελικής απόφασης στο στάδιο της συζήτησής του από την ολομέλεια του σώματος.

16 Φεβρουαρίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.061.175-2020

ΧΑ/ΜΓ